

"Ceza bir olur. Tatbikini kabul etmedim; cezayı çektirdiniz. İkinci bir cezayı cebren tatbik etmek hangi usulledir?" Buradaki birinci ve ikinci cezalar nedir?

"Mânen menfaatsiz, zararlı, hatarlı, keyfî, küfrî frenk usulünü kendinde kabul etmeyen bir adama sekiz sene ceza verdiniz. (*Şimdi ceza yirmi sekiz sene oldu.*) Ceza bir olur. Tatbikini kabul etmedim; cezayı çektirdiniz. İkinci bir cezayı cebren tatbik etmek hangi usulledir?"(1)

Metnin evvelinden anladığımız kadarı ile şapka meselesinden bahsedilmektedir. Şapkaya itiraz edenlerin o dönemde idam edildiği malumunuzdur. Üstad şapkanın takılmasını kastetmiş olup, bunu kabul etmediğini dile getiriyor.

İkinci bir cezanın ise; yirmi sekiz seneye şamil; bir tecrid, sürgün ve imha hareketi olduğu kanaatindeyiz.

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup, Altıncı Risale Olan Altıncı Kısımın Zeyli.](#)